

Undervisningsplan for lejrture / friluftsliv

Formålet med undervisningen

Først fra 6. klasse sker der en bevidst og sammenhængende progression i udviklingen af turene. I de mindre klasser er det op til de enkelte klasser, hvad der gøres og hvilke ture/udflugter der gennemføres.

Udviklingen/progressionen i mellemskolen sker gennem en gradvis ændring af turene, hvor der lægges større og større vægt på sociale færdigheder som samarbejde, koordinering, ansvar og fællesskab, ligesom turene bliver mere og mere strabadserende og fysik krævende. Turene i 6. og 7. klasse er opbygget således, at de skal give erfaringer og færdigheder til laplandsrejsen i 8. klasse.

Fagets kompetenceområder og slutmål

Kompetenceområder	Slutmål
Praktisk og kropslig anvendelse (PK)	Undervisningen giver eleverne mulighed for at kunne planlægge og forberede udeaktiviteter herunder orientere sig i feltudstys anvendelsesmuligheder, og sætte sig for samt udføre fysisk udfordrende opgaver i naturen.
Friluftskultur og relationer (FR)	Undervisningen giver eleverne mulighed for at indgå konstruktivt i et fællesskab omkring udeaktiviteter herunder tage højde for egen indsats og formåen ved fælles opgaver
Bevidsthed, planlægning og kommunikation (BPK)	Undervisningen giver eleverne mulighed for at gennemtænke samtlige fase i et større udeprojekt herunder vurdere nuværende og kommende fysisk form i forhold til projektet

Fagets udvikling og kompetenceområder

Indhold og fokus Klassetrin: 6. til 9. klasse	Kompetenceområde	Delmål
<i>6. classes lejr tur</i> Det er en lejr tur på 5-6 dage med fast overnatning på f.eks. et vandrehjem, og ofte på Bornholm. Udgående herfra foretages der daglige vandreture med turrygsæk til omkringliggende mål. Maden bliver serveret på	Praktisk og kropslig anvendelse (PK)	<i>Undervisningen giver eleverne mulighed for at:</i> <ul style="list-style-type: none"> planlægge og forberede udeaktiviteter

<p>vandrehjemmet, men elever har selv ansvaret for at smøre egne madpakker og for at få tilpas med drikke med på den daglige tur. For mange, er det den første ”længere” rejse væk fra forældrene.</p> <p>Der arbejdes med udvikling af kompetencerne FR omkring samarbejde og hensyntagen i klassen og i grupper f.eks. ved dannelse af ”nye” grupperinger og løsning af forskellige praktiske opgaver sammen både hjemme med fælles spiseregler og bordskik, og på fælles vandreture i naturen. På vandreturene øves endvidere kompetencerne PK i forhold til at kunne navigere ved hjælp af kompas og kortlæsning.</p> <p>Her trænes kompetencerne; PK, FR, BPK.</p> <p>Lejrturen er placeret i slutningen af en geologiperiode, hvor undervisningsstoffet konkretiseres i landskabet ud fra elevernes feltundersøgelser af stenarter og landskabsformer. Der henvises til undervisningsplanen for geografi i 6. klasse omkring denne del.</p> <p>Turen dokumenteres af hver elev i en dagbog med såvel tekst som skitser. Her lægges vægt på at eleven kan udtrykke sig ved brug af geologiske fagudtryk og begreber. Der henvises til undervisningsplanen for dansk 6. klasse omkring denne del.</p>	<p>Friluftskultur og relationer (FR)</p> <p>Bevidsthed, planlægning og kommunikation (BPK)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • anvende kort og kompas til at gennemføre feltopgaver <p><i>Undervisningen giver eleverne mulighed for at:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • indgå kompromis med sig selv og andre, når spidsbelastning opstår <p><i>Undervisningen giver eleverne mulighed for at:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • reflektere over egen indsats og udbytte af et udeforløb
<p><i>7. classes lejr tur</i></p> <p>Turen kan være udformet som en vandre-, kano-, eller en cykeltur af 5-6 dages varighed.</p> <p>Turen er nu blevet mere fysik krævende end i 6. klasse. Der overnattes i telte eller shelters, og alle transporterer selv deres bagage.</p> <p>Der stilles større krav til samarbejde og ansvarlighed til den enkelte og til de forskellige grupper i klassen. Eleverne laver al mad selv i grupperne på</p>	<p>Praktisk og kropslig anvendelse (PK)</p>	<p><i>Undervisningen giver eleverne mulighed for at:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • kunne orientere sig i feltudstyrs anvendelsesmuligheder • sætte sig for samt udføre fysisk udfordrende opgaver i naturen • Kunne pakke en rygsæk med det nødvendige for overlevelse i naturen

<p>trangiasæt og er evt. også selv ansvarlige for indkøb af mad og overholdelse af et på forhånd fastlagt madbudget.</p> <p>Eleverne har mulighed for at opøve kompetencer i forhold til at kunne samarbejde i naturen, når de sammen skal transportere sig fra sted til sted; gående, i kano eller på cykel, men også når der skal etableres lejr og laves mad. De får mulighed for at opøve kompetencer omkring madlavning fra planlægning af indkøb og kostsammensætning til tilberedelse på trangia eller bål. Der opøves endvidere kompetencer i hensigtsmæssig påklædning, overnatningsgrej mm. Efter turen evalueres den både ud fra den enkeltes erfaringer og med hensyn til klassens fælles erfaringer. Helt konkret danner turen herunder evalueringen grundlag for den krævende vandretur til Lapland i 8. klasse.</p> <p>Lejrturen har et tværfagligt indhold med forbindelse til biologi, madkundskab og idræt. Inden lejrturen gennemgås i en biologiperiode ernæring og kaloriers betydning for menneskekroppen.</p> <p>Elever foretager selv indkøb og laver de nødvendige beregninger af den daglige nødvendige energimængde i maden.</p> <p>Her trænes kompetencerne; PK, FR, BPK.</p> <p>I forhold til idræt opnår eleverne kompetencer indenfor kompetenceområdet: Krop, træning og trivsel samt alsidig idrætsudøvelse ved gennemførelse af aktiviteter i naturen herunder at være fortrolig med at orientere sig i naturen efter kort.</p>	<p>Friluftskultur og relationer (FR)</p> <p>Bevidsthed, planlægning og kommunikation (BPK)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Kunne lave mad på primitiv vis <p><i>Undervisningen giver eleverne mulighed for at:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • indgå konstruktivt i et fællesskab omkring udeaktiviteter • tage højde for egen indsats og formåen ved fælles opgaver • Kunne samarbejde i grupper i naturen • Have kendskab til regler for færdsel i naturen og vide, hvordan man værner om denne. <p><i>Undervisningen giver eleverne mulighed for at:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • gennemtænke samtlige fase i et større udeprojekt • vurdere nuværende og kommende fysisk form i forhold til projektet • Have kendskab til planlægning af ture; ernæring, påklædning, telt mm. • Kunne evaluere turen, både med hensyn til egne erfaringer og med hensyn til klassens fælles erfaringer
<p>8. klasse</p>	<p>Praktisk og kropslig anvendelse (PK)</p>	<p><i>Undervisningen giver eleverne mulighed for at:</i></p>

<p>Turen går til Lapland i Norge/Sverige og er den længste af turene i mellemskolen med en varighed på 10 dage. På denne tur går erfaringerne fra de foregående ture op i en højere enhed.</p> <p>Turen former sig som en vandring i højfjeldet, hvor eleverne bærer deres eget "hus" på ryggen samt alle andre fornødenheder som mad og påklædning. Som på turen i 7. klasse arbejder de sammen i grupper og står selv for at slå lejr og lave mad mm. På turen oplever eleverne, hvordan de kan klare sig på naturens præmisser, med stærk sol, regn, sne, frost og stærk blæst i kuperet terræn og oppakning på ryggen.</p> <p>Langt fra civilisationen oplever eleverne vigtigheden af sociale kompetencer, at de bliver helt afhængig af både den lille og den store gruppe, samt hvordan man ved fælles hjælp kan gennemføre en så krævende tur. Eleverne oplever, hvad det vil sige at overvinde sig selv fysisk såvel som psykisk, hvorved eleverne modnes og udvikler sig, næsten fra dag til dag.</p> <p>Som målsætning for fagområdet kan nævnes at udvikle undren, fantasi og handlekraft, vurderingsevne og livsforståelse i mødet med fri natur og kultur med tilknytning til natur. Som basis i undervisningen står naturoplevelserne og det at mestre faglige og sociale opgaver og situationer. Tilsammen giver mødet med naturen i forskellige miljøer eleverne et væld af positive oplevelser og indtryk, der er med til at skabe glæde, overskud, livsvilje, inspiration og indre ro.</p> <p>Det drejer det sig om at opleve en mere bevidst tilknytning og forståelse af naturen, af menneskets plads i en større sammenhæng, foruden en videreudvikling af de sociale kompetencer gennem aktiv deltagelse i planlægning, gennemførelse og evaluering af projektet. Gennem udfordringerne får eleverne oplevelser, erfaringer og færdigheder, som er med til at øge både indsigt og aktionsradius. Ideelt set bidrager disse erfaringer til, at eleven udvikler sin ansvarsfølelse og handlingskompetence.</p>	<p>Friluftskultur og relationer (FR)</p> <p>Bevidsthed, planlægning og kommunikation (BPK)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • kunne orientere sig i feltudstys anvendelsesmuligheder • sætte sig for samt udføre fysisk udfordrende opgaver i naturen • Kunne pakke en rygsæk med det nødvendige for overlevelse i naturen • Kunne lave mad på primitiv vis <p><i>Undervisningen giver eleverne mulighed for at:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • indgå konstruktivt i et fællesskab omkring udeaktiviteter • tage højde for egen indsats og formåen ved fælles opgaver • Kunne samarbejde i grupper i naturen • Have kendskab til regler for færdsel i naturen og vide, hvordan man værner om denne. <p><i>Undervisningen giver eleverne mulighed for at:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • gennemtænke samtlige fase i et større udeprojekt • vurdere nuværende og kommende fysisk form i forhold til projektet • Have kendskab til planlægning af ture; ernæring, påklædning, telt mm.
---	--	--

<p>Her trænes kompetencerne; PK, FR, BPK.</p> <p>Igen har lejrturen, som i 7. klasse, et tværfagligt indhold, til fag som idræt og madkundskab. Centralt står øvelse af idrætskompetencemål vedr. Området “Idrætskultur og relationer” herunder færdighedsmål, som at forstå betydningen af egen indsats i forhold til det fælles resultat samt kende og beherske egne reaktioner, både fysiske og psykiske.</p>		<ul style="list-style-type: none"> • Kunne evaluere turen, både med hensyn til egne erfaringer og med hensyn til klassens fælles erfaringer
<p><i>9. classes lejr tur</i></p> <p>Turen er formet som en landbrugstur og falder udenfor den progression, der er i de foregående ture. På turen arbejdes med landbrug som kilde til den mad vi lever af, bæredygtig landbrugsdrift og landbruget som erhverv, og er tæt koblet sammen med en økologiperiode i biologi. Eleverne er på en uges ophold på en biodynamisk gård syd for Kalmar i Sverige. De får erfaring med arbejde i marker, drivhus, hønseri og i pakkeri med rengøring og pakning af grønsager til supermarkeder mv., og får indsigt i bæredygtigt landbrug og viden om bl.a. vekseldrift, gødning og balance mellem antal dyr og plantearealer. Eleverne står selv for madlavning på turnushold med lokale råvarer.</p> <p>Her trænes kompetencerne; PK, FR, BPK.</p> <p>Turen har et vigtigt tværfagligt indhold til biologi og madkundskab samt uddannelse og job. Inden turen har eleverne haft en periode med økologi, og både undervejs og tilbage i klasseværelset behandles landbrugets og kulturplanternes udvikling, kulturlandskabets historie, opdagelse af kunstgødning, forskellige syn på landbrug og samfund, alt sammen begrundet i menneskets positive plads i naturen, mennesket som kulturskaber og forædler. Der henvises til undervisningsplanen i biologi.</p>	<p>Praktisk og kropslig anvendelse (PK)</p> <p>Friluftskultur og relationer (FR)</p> <p>Bevidsthed, planlægning og kommunikation (BPK)</p>	<p><i>Undervisningen giver eleverne mulighed for at:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • sætte sig for samt udføre fysisk udfordrende opgaver i naturen • Kunne pakke en rygsæk med det nødvendige <p><i>Undervisningen giver eleverne mulighed for at:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • indgå konstruktivt i et fællesskab omkring udeaktiviteter • tage højde for egen indsats og formåen ved fælles opgaver • Kunne samarbejde i grupper • Have kendskab til regler for færdsel i naturen og vide, hvordan man værner om denne. <p><i>Undervisningen giver eleverne mulighed for at:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • vurdere nuværende og kommende fysisk form i forhold til projektet

<p>I forhold til madkundskab giver turen eleverne mulighed for at kende til grundprincipperne indenfor biodynamisk, økologisk og traditionel fødevarerproduktion samt vurdere og vælge madvarer ud fra etiske og bæredygtige kriterier, og planlægge og lave et sammensat, flere retters måltid. Der henvises til nærmere beskrivelse i undervisningsplanen for madkundskab.</p> <p>I forhold til uddannelse og job udgør turen en jobpraktik i et landbrug, hvor eleverne får indsigt i en virksomheds produktion fra råvare til færdigpakket produkt. Der henvises til undervisningsplanen for uddannelse og job.</p>		<ul style="list-style-type: none"> • Have kendskab til planlægning af ture; ernæring, påklædning mm. • Kunne evaluere turen, både med hensyn til egne erfaringer og med hensyn til klassens fælles erfaringer
---	--	--